

"Alle leerlingen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen".

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en ouders, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Doelstelling

In dit document is beschreven hoe wij omgaan met pestgedrag. Dit protocol is noodzakelijk omdat de kans bestaat dat er op school gepest wordt. Er kunnen leerlingen zijn die het doelwit zijn van pesterijen. Om te erkennen dat er sprake is van pesten en het protocol in werking te laten treden, gaan we uit van een aantal voorwaarden:

*Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste leerlingen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).

*De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

*Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen

*Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

Plagen is vaak incidenteel, onbezonnen en spontaan negatief gedrag. Het is een eenmalige activiteit waarbij humor een rol kan spelen. Het herhaaldelijk en langdurig karakter ontbreekt hier. Het plagen speelt zich af tussen twee min of meer gelijken.

Er is sprake van pesten als iemand continue het slachtoffer is van pesterijen. Wat hij ook doet, het is nooit goed. Het pesten speelt ook niet tussen twee gelijken, maar de onmacht van het slachtoffer staat tegenover de almacht van de pester.

*Er is sprake van pesten wanneer het om ruzies en vijandelijk gedrag gaat die blijven duren, steeds hetzelfde kind treffen en waarbij de gepeste leerling de pesterijen machteloos ondergaat waardoor het beschadigingen oploopt.

*De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

*Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest- probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Wat is digitaal pesten?

*Pesten via sociale media of internet heet online pesten of cyberpesten. Online pesten is bijvoorbeeld bedreigen, schelden of iemand buitensluiten op sociale media. Een haatprofiel aanmaken van iemand anders. Of een (bewerkte) blootfoto van iemand verspreiden op sociale media. Cyberpesten doet net zoveel pijn als pesten in *real life*!

Het voorkómen van pesten

Alvorens te bespreken welk protocol gevolgd gaat worden als er pest gedrag wordt vastgesteld, geven we in dit algemene protocol aan hoe pestgedrag voorkomen kan worden.

Wij streven binnen onze school naar een zo goed mogelijk pedagogisch klimaat. Leerkrachten, leerlingen en ouders gaan respectvol met elkaar om. Zowel binnen als buiten de lessen laten wij leerlingen in hun waarde. De leerkrachten laten voorbeeld gedrag zien. Om gestructureerd bezig te zijn met de sociaal/emotionele ontwikkeling gebruiken wij de methode "Natuurlijk sociaal", "Zien!" en "Een goede start". Binnen deze methode werken we ieder jaar aan de betrokkenheid en het welbevinden van de leerlingen. We doen dit aan de hand van de volgende thema's:

- Een goede start
- Sluiten van vriendschap
- Oplossen ruzie
- Een ander helpen
- Samenwerken
- Aansluiten bij een groep

Het werken met deze methodes moet er voor zorgen dat de leerlingen zich bewust zijn dat pestgedrag ongeoorloofd is. Aan de methode ZIEN! is ook een leerlingvolgsysteem verbonden. Hiermee kunnen we de betrokkenheid en het welbevinden van de leerling **en** van de groep in kaart brengen. Hiervoor kunnen handelingsplannen worden opgesteld.

Onze twee gedragsspecialisten kunnen de SOVA- en Rots en Water-training aanbieden. Binnen deze Sova-training leren de leerlingen zich weerbaar op te stellen. Ze leren goed te reageren op situaties die ze niet fijn vinden. Ze leren zich waardig te gedragen.

Ondanks alle hierboven genoemde inspanningen en maatregelen kan pestgedrag voorkomen.

Signalen van beginnend pestgedrag kunnen o.a. zijn:

Zogenaamde (online) leuke opmerkingen maken over een klasgenoot, een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven, (online) briefjes doorgeven, beledigende opmerkingen maken over kleding, iemand isoleren, buiten school opwachten, slaan of schoppen, op weg naar huis achterna rijden, spullen afpakken, schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Signalen vanuit het mogelijke slachtoffer kunnen o.a. zijn:

De leerling heeft hoofdpijn, buikpijn, zijn schoolresultaten gaan plotseling achteruit, hij gaat niet graag meer naar school, isoleert zich van anderen, gedraagt zich agressief of is juist aanhankelijker.

Leerkrachten én ouders moeten alert zijn op de manier waarop de leerlingen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Het voorkómen van digitaal pesten

- *Deel nooit privégegevens, zoals naam, adres, telefoonnummer of de naam van je school.
- *Verzin (samen) een goede nickname. Gebruik altijd een bijnaam als je chat. Zorg ervoor dat er geen herkenbare dingen in je bijnaam staan, zoals bijvoorbeeld je geboortedatum of (deel van je) straatnaam.
- *Scherm je profiel zoveel mogelijk af; 'alleen voor vrienden' is de beste optie
- *Plaats alleen neutrale foto's (geen sexy foto's) of beter nog; helemaal geen foto's waarop je gezicht herkenbaar is.
- *Wees selectief in het accepteren van een vriendschapsverzoek; doe dit alleen wanneer je iemand in het echte leven ooit hebt ontmoet.
- *Verwijder onbekende mensen uit je vriendenlijst.
- *Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt.
- *Houd wachtwoorden en inloggegevens altijd geheim: ook voor je beste vriend(inn)en.
- *Blijf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug), dat zou je in het echt ook niet doen.
- *Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- *Als je je vervelend voelt door iets dat je hebt gezien, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt, bijvoorbeeld een ouder, buurvrouw of leerkracht.
- *Let vooral op bij het plaatsen van foto's van jezelf; als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan de foto jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij hem al weggehaald hebt. Foto's kunnen ook bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee.
- *Wees voorzichtig met het gebruik van je webcam. Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en worden gebruikt om ze aan andere personen te laten zien.

Wij gaan uit van drie stelregels:

REGEL 1: Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we de leerlingen dit al bij: je mag niet klikken, maar.....

als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Een derde stelregel is dat ouders met de leerkracht hun zorgen delen. Als de leerlingen thuis signalen, zoals die eerder zijn beschreven afgeven, dan moeten ouders die melden en leerkrachten moeten hiervoor openstaan.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Iedere partij moet wel waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders.

Voor kinderen moet de volgende regel zeer duidelijk zijn:

Word je gepest ...praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden.

AANPAK VAN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) legt deze het probleem aan de meester of juf voor.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties

(zie bij consequenties/fase 1).

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerlingen die pesten/ruzie maken. De consequenties van het pestgedrag treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaken/pester in Parnassys genoteerd. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij herhaling van het ruzie/pestgedrag worden de ouders op de hoogte gebracht. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Als bij stap 2 blijkt dat de gepeste niet duidelijk kan aangeven over hoeveel pesters het gaat en wie de pesters zijn, dan kan de volgende methode toegepast worden:

De leerkracht formeert een groepje kinderen. In dit groepje zitten pesters en kinderen van wie zeker is dat zij niet pesten. De gepeste is hier **niet** bij. De leerkracht wijst niemand aan als dader. Hij/zij legt slechts het probleem voor.

"Ik heb een probleem. Jan wordt gepest. Jan voelt zich ongelukkig. Wie weet er een oplossing. Hoe kunnen wij Jan helpen?"

Door zowel pesters als niet-pesters mede eigenaar te laten worden van het probleem, worden met name ook de pesters aangespoord na te denken over een oplossing.

CONSEQUENTIES

Als duidelijk is wie de pester(s) is/ zijn, dan zijn de volgende consequenties van toepassing:

De consequenties van het pestgedrag zijn opgebouwd in 5 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/ haar gedrag:

FASE 1:

- Excuses aan laten bieden.
- Een of meerdere pauzes binnen blijven met strafwerk.
- Nablijven tot alle leerlingen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt. Laten uitleggen waarom dat gedrag vertoond wordt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Bij aantoonbaar negatief gebruik van materiaal:
 - Vergoeden van opzettelijk stuk gemaakte spullen
 - Nieuwe spullen meebrengen van thuis
- Alle afspraken worden vastgelegd in Parnassys en ouders worden op de hoogte gebracht van de afspraken.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.
- Afspraken worden vastgelegd in Parnassys

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, centrum voor jeugd en gezin, gedragsspecialisten (juf Marja en juf Saskia), anti-pestcoördinator (juf Ellen) of de vertrouwenspersonen (Juf Marijke en juf Ellen).

FASE 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk buiten de eigen groep te plaatsen, binnen de school.

FASE 5:

- In extreme gevallen kan een leerling op een andere school geplaatst worden, geschorst of verwijderd worden.

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING door de betrokken partijen:

<ul style="list-style-type: none">• Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
<ul style="list-style-type: none">• Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
<ul style="list-style-type: none">• Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.• De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
<ul style="list-style-type: none">• Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
<ul style="list-style-type: none">• Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
<ul style="list-style-type: none">• Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil.
<ul style="list-style-type: none">• Sterke kanten van de leerling benadrukken.
<ul style="list-style-type: none">• Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
<ul style="list-style-type: none">• Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
<ul style="list-style-type: none">• Zoeken van een sport of club; waar de leerling kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
<ul style="list-style-type: none">• De gepeste leerling niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je de gepeste leerling juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
<ul style="list-style-type: none">• Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER door de betrokken partijen:

<ul style="list-style-type: none">• Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
<ul style="list-style-type: none">• Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
<ul style="list-style-type: none">• Excuses leren aanbieden.
<ul style="list-style-type: none">• In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
<ul style="list-style-type: none">• Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als de leerling wel pest – belonen (schouderklopje) als de leerling zich aan de regels houdt.
<ul style="list-style-type: none">• De leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
<ul style="list-style-type: none">• Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in de leerling; wat is de oorzaak van het pesten? *
<ul style="list-style-type: none">• Zoeken van een sport of club; waar de leerling kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
<ul style="list-style-type: none">• Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen

***Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:**

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

ADVIEZEN aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste leerlingen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Wordt er gepest, meld het op school.

Ouders van pesters:

- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de gepeste om het probleem bespreekbaar te maken.
- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Wordt er gepest, meld het op school.

Alle andere ouders:

- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) en de gepeste, om het probleem bespreekbaar te maken.
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Wordt er gepest, meld het op school.

ADVIEZEN aan de leerlingen die digitaal gepest worden op onze school:

- Niet altijd alles persoonlijk opvatten. Als het pesten van mensen komt die je niet kent, vat scheldpartijen of beledigingen dan niet persoonlijk op. Vaak maken mensen negatieve opmerkingen uit verveling. De anonimiteit van internet(niemand weet wie je bent) maakt dat mensen makkelijk gaan schelden.
- Negeer de pest-/mails/chat. Je kunt het beste niet reageren op haatmails of andere digitale pesterij. Verwijder de e-mail zonder hem te openen. Het negeren werkt het best in de beginfase van pesten, dus als de pester nog niet zolang aan het pesten is. Pestkoppen willen vaak aandacht. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar iemand anders om te pesten. Dat geldt ook voor chatrooms. Als daar vervelende opmerkingen worden gemaakt, stop dan met chatten en verlaat die chatroom.
- Blokkeer de afzender. Krijg je pest e-mails, blokkeer dan de afzender. Als het gaat om sms'jes op de mobiele telefoon, dan heb je op sommige mobiele telefoons de mogelijkheid om bepaalde nummers te blokkeren.(Dit werkt alleen als vanaf een andere telefoon met nummervermelding het bericht wordt verzonden, waarmee de pester zich bloot geeft.)
- Wanneer de pester de telefoon van iemand anders heeft gebruikt, kan je wel de telefoon, maar niet de dader te achterhalen. Er is dan weer sprake van anonimiteit. Het nummer kan vervolgens wel worden geblokkeerd. Wanneer andere methoden niet helpen, kan uiteindelijk alleen de sms functie worden uitgeschakeld. In het ergste geval moet een nieuw (eventueel geheim) nummer worden aangevraagd.
- Praat erover. Erover praten met je vrienden, je ouder(s)/verzorger(s) of een leerkracht die je vertrouwt is belangrijk. Zeker als het pesten al een tijdje duurt en je je er bedreigd door voelt.
- Bewaar de bewijzen. Als de pesterijen al in een verder gevorderd stadium zijn en er via de sms, chat of mail bedreigingen worden geuit, bewaar deze dan. Hoe vervelend de mailtjes ook zijn, gooi ze niet weg. Maak een printje van de pestmail of sla de berichten op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden.
- Aangifte doen bij de politie. In bepaalde gevallen kun je naar de politie om aangifte te doen. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten 'stalken' wordt genoemd. Dit is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenslaf.nl. Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt; het is niet jouw schuld
- Wees zuinig op je wachtwoorden. Zorg dat je je wachtwoorden en inlognamen niet doorgeeft aan anderen of dat ze makkelijk te raden zijn. Zo kunnen anderen niet bij je website of e-mail.

Meer tips?

OP onderstaande websites staan handige tips wanneer je hulp zoekt wanneer er iets vervelends is gebeurd op internet:

<https://www.vraaghetdepolitie.nl/>

<https://www.meldknop.nl/>

Einde document